

450257

Jay

AZ ERDŐ

erdészeti és vadászati szaklap, kisebb erdők birto-
kosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőörök és
vadörök részére.

1911. év.

Megjelenik minden hónap 1-ső és 15-ik napján.

V. évfolyam.

Előfizetési ára egész évre 4 korona.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szerkeszti: **BALOGH ERNŐ** m. kir. erdőtanácsos.

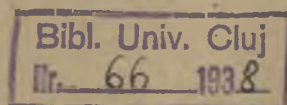
Tulajdonos és kiadó

az

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Szerkesztőség: Budapest, V., Zoltán-utca 16. szám. (Telefon 34—40.)

Kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-utca 6. sz. (Telefon 37—22.)

BUDAPEST

1911

TARTALOM.

I. Szerzők.

	Oldal
<i>Balogh Ernő:</i> A földművelésügyi miniszterium 1912. évi költségvetése	265
„ „ A nyugdíjtörvény revíziója	77
„ „ Az állami alkalmazottak és a drágasági pótlék	254
„ „ Az erdészeti altisztek országgyűlési képviselő-választói jogosultságáról	238
„ „ Cseléd-e az erdőőr?	162
„ „ Egyenes vonalak kitzése	233
<i>Bartha Ábel:</i> Fadöntőcsavar	210
<i>Bd.:</i> Bizalmatlanság	62
<i>Békly Albert:</i> A csemetekerti talaj savanyúsága	41
„ „ Egy és más az ültetésről	85
<i>bl.:</i> A friss gyümölcs evésének előnyei	167
<i>bl.:</i> A kappantartásról	44
<i>bl.:</i> A rétek műtrágyázásának előnyei és a nagyobb szénatermések	18
<i>bl.:</i> Egy helyes tyúkkesztyűről	204
<i>bl.:</i> Emdeni ludak nevelése Délfrieslandban	8
<i>bl.:</i> Fertőző betegségek fázának és foglyok közt	7
<i>bl.:</i> Keltető tojások termékeny voltának kipróbálása	56
<i>bl.:</i> Kiültetett gyümölcsfa koronáját kell-e metszeni?	44
<i>bl.:</i> Luczernás földek karbantartása	114
<i>bl.:</i> Miként kell a földet megmunkálni, hogy minél nagyobb termésünk legyen?	79
<i>bl.:</i> Miképen lehet haszonnal sertést hizlalni	203
<i>bl.:</i> Mily alakban használható a foszforsavas mész a baromfiaknál?	44
<i>bl.:</i> Milyen a jó vetés?	241
<i>bl.:</i> Milyen fajta zabot termesztünk?	240
<i>bl.:</i> Milyen takarmányrépa-fajtákat termesztünk	115
<i>bl.:</i> Nyári szennés	180
<i>bl.:</i> Öreg tyúk nem tojik	8
<i>bl.:</i> Rétjeink gondozása	55
<i>bl.:</i> Szamóca ültetése	55
<i>bl.:</i> Védekezés a gabonalegyek ellen	127
<i>bl.:</i> Zöltségfélék tápláló értékéről	154
<i>bl.:</i> Zöldtakarmány besavanyításának módja	91
<i>Bund Károly:</i> Erdeink és a legeltetési mellékhasználat	1
<i>Craus Géza Aladár:</i> Az erdőőri személyzet napi existenciája	173
„ „ Allami kezelésbe vett erdők őrzése	109
<i>Derecsényi Kálmán:</i> A magyar vadjuh (mufflon)	176
<i>Diváld Béla:</i> A lisztharmat	125
<i>F. L. Fakereskedelem és fatermelés</i>	163
<i>Fritz Rózsó:</i> A faanyagok házilagos kitermelésének és kihozásának egy módja	185
<i>Gegesi Koss Ernő:</i> A rétek műveléséről és gondozásáról	249
<i>Gyulai Gy. Károly:</i> A hölgymenyét vagy hermelin törbejtéséről	284
„ „ A mocsári szalonkákáról	200
„ „ A vadállomány felújításáról	226
„ „ A vad és a folyóvizek	39
„ „ A vadgalamb és a gerle	192
„ „ A vizsláról	151
„ „ Mesterséges trágyázás és a kopár területek befásítása	222, 281
„ „ Üregi nyulak és azok irtása	90
„ „ Vadászat a Száván túl	78
„ „ Vadkereskedelem	51
—h.: A nyugdíjtörvény revíziója	113
—h.: Az erdőőr gazdasági cseléd	150
—h.: Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1910. évi közgyűlése	5
—h.: Galambok veszekedése	104
—h.: Madárijesztő	80
—h.: Mézgalolyás	92
—h.: Mogyoró-tenyésztés	86
—h.: Oleander	81
—h.: Oszlopok és karók konzerválása	67
—h.: Szennés	67
<i>Hathalmi Gabnay Ferenc:</i> A por	74
„ „ Fapiacz	13, 102
<i>Hoffmann Sándor:</i> Cseléd-e az erdőőr?	162

	Oldal
<i>Hreblyay Emil:</i> Alma- és körteaszalás	180
„ „ A só, mint trágyaszor	202
<i>Jaczkovics Miklósné:</i> Bükkmagdara, mint baromfiéledelel	92
„ „ A sárka orpington tyúk és olasz kakas ivadéka	8
„ „ Néhány szó a mi kis segédmunkásainkról	299
„ „ Szőlőmag mint kávépótló	229
„ „ Zöld paprika téli eltevése	228
<i>Juhász Mihály:</i> Kézi gyomlálókapa	149
<i>Kolozs József:</i> Az erdőművelési munkálatokról általában, különös tekintettel a csemetenevelésre	97
<i>Kovács Aladár:</i> A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről	3, 16, 25, 37, 49, 63, 73
<i>Kukuljencz József dr.:</i> A makkoltatásról	42
„ „ A tyúkpestisről	139
„ „ Az erdei legeltetésről és a vele kapcsolatos betegségekről	214, 223
„ „ Az észszerű tarkarmányozásról	152
„ „ Egerek és patkányok irtása	258
„ „ Napszúrás az állatoknál	198
„ „ Patkányok irtása	154
„ „ Ragadós baromfi betegségekről	53
„ „ Sertések bőrbetegségei	30
<i>Leukay Lajos:</i> Tacsó a kotorékban	139
<i>Lonkay Antal:</i> A sóvár—szigori faszátató csatorna 122, 133,	145
<i>Révész István:</i> Körtevarbetegség	182
<i>Sz. F.:</i> Az invalidusok	65
<i>Szlávik Nándor:</i> A fázán és fogolyesibéknél előforduló betegségek gyógyítása	190
„ „ Egy új takarmánynövény	299
<i>Tomasovszky Imre:</i> Földünk erdeinek nagysága	27
„ „ Kanada erdőgazdasága	137
<i>V. S.:</i> A beszélő kutya	87
<i>V. S.:</i> Az erdő vértanúi	38
<i>V. S.:</i> Madárdal-tanulmányok	178
<i>V. S.:</i> Tájéktudás és természetirtás	268
<i>Zsaryani Márton Sándor:</i> Szalagalakú próbaterek	294

II. Szerző neve nélkül megjelent közlemények.

A «baromfi-tenyésztés»	19
A császárzsömlye és a perecz eredete	259
A cserebogár	115
A fagy befolyása a veteményes ágyakra	286
A fakereskedelem helyzete	197
A fecske bogárfogyasztása	116
Agyonült vadörz	81
A gyümölcsfák terméketlenségének egyik oka	286
A hering	260
A hollóról	9
A legnagyobb harang	206
Alkoholfogyasztás	194
A méz	20
A nagy felfedező utak költségei	216
Anyai szeretet a macskánál	20
A nyugdíjtörvény revíziója	259
A pincesz nedvessége nyáron	204
Apróságok	259
Arany étkezőkészletek	216
A Spessart-tölgyfák	140
A tengerek áldozatai	93
A török erdészet	194
A vadászkutya etetése	193
Az amerikai erdőőri kar	283
Az automobil	155
Az «Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége» közleményei	32
Az «Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár» reformja	137
Az Osztrák birodalmi erdészeti egyesület látogatása	181

	Oldal		Oldal
Az őszi baromfikiállítások	194	Oroszország fakeskedelme	81
Állati betegségek emberen	181	Országos agancskiállítás	102
Bartók József államtitkár kitüntetése	277	Paizstetvek elleni szer	80
Báró Bánffy Dezső halála	121	Patkánybőr felhasználása	46
Beszámoló az erdőéri szakiskolai szakvizsgákról	257	Pálmák gondozása	301
Biztosítás Bereg-vármegyében	19	Peronoszpóra elleni védekezés	116
Biztosítások	68, 116, 141, 154, 215, 229, 241, 259, 273	Rózsák csomagolása	127
Central Univers	68	Saját termésű bor árusítása	168
Drágasági és családi pótlék	277, 296	Sertések etetése	193
Eladó fagyvak	241	Spenót	104
Elfogott vadászó	68	Stibinger Henrik jubileuma	154
Eljegyzés	154, 181, 273	Szárnyasok levágása	204
Előfizetési díjak nyugtázása	23, 46, 71, 95, 119, 144, 170, 195, 218, 245, 274, 303	Száz koronát meghaladó tölgyfaárak Magyarországon	128
Erdészeti Zsebnaptár	287	Szederbor készítése	166
Erdőéri és vadéri szakvizsgák eredménye	267	Szerkesztőváltás	61
Erdőültetvények Spanyolországban	167	Szöldbetegek	128
Ferhatszáz éves fa	206	Tagsági díjak lerovása	57
Élő sertés súlyának meghatározása	301	Talpfaárak 1894-ben	206
Épületek zsindefedését tűzmentessé tehetjük	301	Talpfák tartóssága	241
Faárak 1895-ben	167	Tarka himzés mosása	116
Fa — mely nem ég	194	Teafogyasztás	273
Faragó Béla árjegyzéke	57	Tojáshéj felhasználása	68
Friss kenyér	207	Török Sándor erdőtanácsos kitüntetése	209
Gilisztagödrök	115	Uj állami csemetekert és gyümölcsfaiskola	68
Gyümölcs-eltartásról	203	Vadászati balesetek	28
Gyümölcs- és fűfoltok	205	Vasarúk fényesítése és ezüstszínű bevonása	273
Gyümölcsfák metszése	272	Vasút a tengeren	116
Haláleseti segély	81, 140	Változás a földművelésügyi minisztérium kincstári erdők főosztályának vezetésében	161
Halálozás	68, 93, 241, 272	Változások az erdészeti szolgálat köréből	9, 22, 32, 57, 69, 82, 93, 105, 116, 128, 142, 168, 182, 195, 216, 242, 260, 273, 289, 302
Hányféle bélyeg van a világon	68	Véredényelmesedés	194
Hány köztársaság van?	206	Viasz valódiságának meghatározása	302
Helyreigazítás	8	Világító állatszemek	206
Hogyan fogjuk meg a nyulat?	45		
Hogyan lehet a pamutot a vászonban felismerni	194		
Hopp Ferencz 50 éves szolgálati jubileuma	287		
Humor	20		
Időjelzés	9, 20, 32, 46, 57, 68, 82, 93, 105, 116, 128, 141, 155, 168, 182, 207, 242, 260, 273, 287, 302		
Italfogyasztás az Oceánon	206		
Karbolineum	271		
Kenyér fűrészporból	140		
Kitüntetett erdőörök	181		
Kitüntetés	61, 81, 205, 215, 221		
Korai nyúl	68		
Könyvismertetés: «A gazda mint üzletember»	229		
« A méhészet vezérfonala	128		
« Az akácfa monografiája	287		
« Díszmú a wieni vadászati kiállításról	45		
« Első segélynyújtás az állatok megbetegedéseinél	229		
« «Marha juh és sertés hizlalás»	141		
« Universum	141		
« Vezérfonal a rendőr- és védőkutya idomításához lélektani bizonyítékokkal	301		
Köszönetnyilvánítás	181		
Kötelező balesetbiztosítás	31		
Községi állatorvos választása	8		
Kutyahús fogyasztása Németországban	20		
Lapunk 1910. évi tiszta jövedelme	92		
Lánczos kutya gondozása	194		
Látnak-e a növények?	57		
Legelőszükséglet	166		
Linoleum tisztántartása	205		
Liptói túró	229		
Lúdtalp	9		
Magyar tölgyfa — Indiából	168		
Mappa a boton	116		
Málnabokrok kezelése	272		
Málnaszörp készítése	166		
Medvét lőtt	81		
Megsárgult fehérmű	116		
Melegügyi föld	228		
Melyik nép a legtakarékosabb	206		
Mennyi fa kell egy Dreadnought építéséhez	168		
Mesterséges igazgyöngy	287		
«Méh» magyar méhészek értékesítő szövetkezete	215		
Méhészet	6		
Miért édesedik meg a burgonya	286		
Miért feni össze a légy a lábait	205		
Milyen magasra repülnek a madarak	105		
Nedves lábbeli szárazzá tétele	105		
Negyven évi szolgálat	215		
Nyugdíjbiztosítás	9, 32, 45, 57, 81, 93, 105, 128, 154, 168, 181		
Olvasóinkhoz	31, 154, 293		
Óriási tölgyfa	140		
		III. Hivatalos közlemények.	
		A vadászati törvény 28. §-ában foglalt rendelkezések kiterjesztése	105
		Az állami erdőkben bárczázás útján gyakorolható vadászat	128
		«Az Erdő» című lap megrendelése ügyében	32
		Az erdőéri szakvizsga letételéhez szükséges gyakorlati szolgálati idő megállapítása	244
		Az 1911. évre eladásra bejelentett erdei fagyvak kimutatása	243
		Bizonyítás vadászati kihágási ügyekben	302
		Erdőkincstári vadászterületeken bárczaváltás alapján gyakorolható vadászat	117
		Erdőörök biztosítás szempontjából nem esnek az 1907. évi XIX t.-ez hatálya alá	155
		Erdősítési jutalmak kiosztása	21
		Erdősítési munkálatokra adományozott állami pénzsegélyek kiosztása	93
		Fogolytojások vétele	302
		Ereklyeként őrzött fegyverek adómentessége	69
		Hajójegy kedvezmény	155
		Hirdetmény az 1911. évben megtartandó erdőéri és vadéri szakvizsgák ügyében	207
		Hirdetmény állami facsemetek adományozása tárgyában	288
		Hordalék főveny eltulajdonítása	242
		Hűtőházakban raktározott hasznos vadnak tilalmi időben való kezelése és forgalombahozatala tárgyában	20
		Katonai lögyakorlatok alkalmával a vadállományban okozott kár	182
		Meghívó az Országos Erdészeti Egyesület közgyűlésére	288
		Négyhetesnél fiatalabb borjúk levágása tilos	230
		Pályázat erdősítési jutalmakra	141
		Pályázati hirdetés a vadászterdői erdőéri szakiskolai továbbképző tanfolyam tanulóinak felvétele ügyében	130
		Pályázati hirdetés erdőéri szakiskolák tanulóinak felvétele ügyében	129
		Pályázat ösztöndíjakra	156
		Ragadós betegségben elhullott állat felboncolása	242
		Szabadon élő mezei nyúl-uratlan jóság	230
		Vadnak törrel való elfogása	69
		Vámszedés jégen és gázlókon	69
		IV. Tárczák.	
		Bartha Abel: Mesék a borgói hegyekből	198
		Bd.: Vadászat délnyugati Afrikában	134
		Dávidiné-Lengyel Laura: A legszegényebb gyermek	186
		« « Alkonyat	294
		« « A nagyapó levele	26
		« « Erőnkön felül	98
		Huszka István: Karczolatok a tengerészéletből	14
		M. Hrabowszky Julia: Juczika választ.	146
		« « Tartozás	50

	Oldal
Pollermann Artur dr.: Kovács közhuszár esete	122
Steukáné-Bapcsányi Vera: Meteor	62
Mindenáron	162
Szalagyi Emilné: Ibolyanyiláskor	74
Sz. F.: Horgászok cigányok	110
Sz. F.: Vadlibák a sziken	210
Szilárd Ferencz dr.: Nyúlak nem árt a vadászat	2
Telekényz Ede: Karácsony-est	5
Zempléni Gyuláné: A gonosz szem	86
Mérges virágok	174
Zsoldos László: Barátom a huszárfőhadnagy	222, 234, 250, 266, 278

V. Közérdekű szerkesztői üzenetek.

Adóköteles járandóságok	230
Adómentes fegyver	169
Almanoly elleni védekezés	143
Altiszt elnevezés	22
Amerikai dió eltartása	273
Apaállatok tartása	132
A revolver — adómentes	218
Állatbiztosító szövetkezet	33
Állatfejlesztőintézmények beszerzési forrása	107
Állati műszerek	83
Állatpreparáló czegek	94
Átköltözési költségek	183
Baromfiak meszes lába	33
Baromfikolera	11, 58, 230
Beltelek elkerítése	70
Betegség tartama	106
Birtokhatárok megjelölése	22
Borju köldökének betegsége	94
Csapdák felállítása	10
Cser- és kocsányostölgy fájának megkülönböztetése	261
Diana-telep	22
Ebadó fizetése	143, 218
Erdői tűz bejelentése és oltása	107
Erdőlegények és segéderdőőrök nyugdíja	70
Erdőőri gyermekek internátusa	46
Erdőőri szakiskolába való felvétel	33, 46
Erdőőri szakvizsga letételéhez szükséges gyakorlati szolgálati idő	245
Erdőőri szakvizsgákról	33, 46, 169
Erdőőri továbbképző tanfolyam	142
Erdőőrök egyenruhája	46
Erdőőrök hatósági felesketése	70
Élővad kereskedő	142
Élővad külföldre szállítása	245
Építőmesteri képzés	59
Fajbaromfi beszerzése	33
Famesteri képzés	59
Fúczán és házityúk párosítása	245
Fúczántenyésztési könyv	261
Fegyelmi ítéletek törlése a szolgálati és minősítési táblázatból	218
Fegyveradó	218
Fegyverek adómentessége	169
Foszforsavas mész beszerzési forrása	70
Galamblovészetről	106
Ideiglenes nyugdíjazás	106
Igazolványos katonai altisztek erdőőri kinevezése	230
Irodatiszti képzés	217
Katonai alreáliskolába való felvétel	183
Katonai szolgálati idő a személyi pótlékba nem számít be	106
Kertészeti tanintézetbe való felvétel kellékei	142
Képviselőválasztói jogosultság	94
Kincstári erdőőrök járandóságai	118
Kincstári erdőőrök nyugdíja	118
Kocsányos- és csertölgy fájának megkülönböztetése	261
Kóbor ebek elpusztítása	10
Korai juhár vetése	82
Korengedély megadása	131
Köldökbetegség borjúnál	94
Közigazgatási bíróság székhelye	94

	Oldal
Község belterületén lőni tilos	218
Községi erdőőrök egyenruhája	94
Községi éjjeli őri szolgálat	217
Kramer Jenő-féle segédtablák	289
Kropacsek fegyver ára	261
Külföldi lapok megrendelése	82
Legeltetési jogosultság	94
Levellódrosodás	143
Levellétek irtása	143
Lisztharmat elleni védekezés	143
Lótetű irtása	143
Lovak haszonállat szemléje	119
Lovak tetűje	82
Ludak tenyésztése	107
Lúdtojás keltetése	106
Maclura vetése	118
Máramarosi csomoterítítő olló beszerzési forrása	119
Meszes láb baromfiaknál	33
Méhészeti könyvek	156
Méhkaptár beszerzése	131
Nyírfa értékesítése	142
Nyudíjjogosultság	217
Ólommérgezés	94
Országos Erdészeti Egyesület tagja ki lehet?	70, 230
Orsz. Gazd. Munkás- és Cselédségélypénztárra vonatkozó törvény módosítása	70
Országos Magyar Vadászati Védegyletről	261
Paizstetvek irtása	143
Patkányok irtása	143
Ragadó száj- és körömfájás	142
Ragadó és kártékony állatok pusztítása csapdákkal	10
Sasok által okozott kár	182
Sertések hányása	274
Sertések orrvérzése	216
Shakvizsgázott erdőőrnek nem kell vadőri vizsgát tenni	10
Száj- és körömfájás	230
Szántisizti képzés	217
Személyi pótlékról	290
Szemölcs tehének tőgyén	33
Szolgálat felmondása	11
Szolgálati megszakítás	106
Szörmeári kereskedők	195
Takarmány-össontiszt beszerzési forrása	70
Tehenek tőgydagánata	132
Tehenek tőgyén szemölcs	33
Tehén fejése	245
Tehéntuberkulózis	244
Telítésről	244
Tenyészkozza kiválasztása	132
Természetbeni lakás használata	33
Tiszti szállószobák ellátása	169
Tojni nem tudó baromfi kezelése	107
Tölgyemakk vetése	231
Töltetlen fegyver viselése	218
Uradalmi erdőőrök pótdadója	290
Uradalmi erdőőrök szolgálati fegyvere	218
Útdó fizetése	59, 230, 304
Útak tisztántartása	289
Übirtosítási képzés	169
Ütmesteri képzés	169, 289
Üregi nyulak elleni védekezés	70
Vadászjegy váltása	169
«Vadász-Lap» előfizetési ára	218, 261
Vadászterületek egyesítése	70
Vadászterületen hasznos vad elfogása	182
Vadkereskedő czegek	261
Vadőri képzés	82, 169
Vadőri vizsgákhoz tankönyv	169
Vadőri vizsgát szakvizsgázott erdőőrnek nem kell lenni	10
Vadőrök vadászati és fegyveradója	131
Vakondról	143
Véres tej	274
Vételárkövetelés elévülése	218
Vizmesteri iskola	217

Előfizetési ár:

Egész évre ——— 4 K.
Fél évre ——— 2 K.
Negyed évre ——— 1 K.
Egyes szám ——— 20 f.

Felelős szerkesztő:

SUGÁR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNO
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondsze-
des milliméter soronkint
10 fillérrel. táblázatos és
garmond betűnél kisebb
betűfaj szedés másfélsze-
res egységárral számítja-
tik. — Az egész oldal négy
hasáb széles.

Előfizetőknél az álláske-
reslet és kínálat rovata
rövid közlésekre díjtala-
nul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V.,
Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szét-
küldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő»
szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz.
A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordít-
tatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

*Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének
megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek,
nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.*

TARTALOM.

Erdeink és a legeltetési mellékhasználat. (Bd.)
A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban elő-
forduló mérges növényekről. (Kovács Aladár.)
Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1910. évi közgyűlése.
Gazdasági tanácsadó: Méhészet. Fertőző betegségek fészékek
és foglyok közt. (bl.) — Emdeni ludak nevelése Délfriesland-
ban. (bl.) — Öreg tyúk nem tojik. (bl.) — A sárga orpington
tyúk és olasz kakas ivadéka. — (Jaczkovicsné.)
Különfélék: Helyreigazítás. — Községi állatorvos választása. —
Nyugdíjbiztosítás. — A hollóról. — Lúdtalp. Időjelzés. —
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. Nyulnak nem árt a vadászat. (Szilárd Ferencz dr.)
Karácsony-est. (Teleházy Ede.)

Erdeink és a legeltetési mellékhasználat.

(Bd.) «Az Erdő» legutóbbi számában a szerkesztő úr
tollából egy cikk jelent meg, mely az erdei legeltetés
kereteinek tágitását propagálja. Teljesen tiszteletben
tartva a szerző egyéni nézetét, mégis ki kell jelente-
nünk, hogy avval mindenben egyet nem érthetünk. Az
erdőgazdaság a hazai állattenyésztés istápolására ugyanis
már eddig is oly messzemenő áldozatokat hozott, a
melyek az erdő gondozásának, a talajbeli termőerőben
rejlő vagyon fenntartásának érdekével már ezidő szerint
sem egyeztethető össze. Különösen a közvagyont képező
erdőkben, a gazdaközönség nyomásának engedve, oly
mérvű már a legeltetési mellékhasználat, a melynél
nagyobb mérvű csak az erdők fennmaradásának teljes
kockázatátalásával volna lehetséges. Alig van ezekben az
erdőkben fiatal erdő, a mely valamennyire felserdülve,
nem szabadíthatnák fel a legeltetési tilalom alól, a mi-
nek bizony legtöbbször nyomát magán is viseli. A le-
gelőerdőknek erdészeti szempontból erősen kifogásol-
ható alakjai nagy területeken, sokszor bizony meg nem

felelő, meredek hegyoldalakon is alkalmazást nyertek,
csakhogy az erdőgazdaság segítségére jöjjön az állat-
tenyésztésnek, a melynek fontosságát népünk gazdasági
életében senki kétségbe vonni nem akarja.

Az erdészet a lehetőség határáig áldozatkész volt
annak daczára, hogy a mezőgazdaság részéről az újabb
időig mi sem történt a meglévő gyeplegelők javítására,
a takarmánytermesztés fokozására. Csak legújában ész-
lelhető ezen a téren örvendetes változás a felfogásban,
míg régebben az volt a tényleges gyakorlat: tönkretenni
a gyeplegelőt és azután új területet kihalászni az erdő-
ből, a melyet kifogyhatatlannak látott nemcsak a nép,
hanem gazdaközönségünk intelligenciája is. Erdeink
megfogyott állománya mellett ez a tendencia közgaz-
daságilag másnak, mint rablógazdaságnak nem volt
minősíthető, a mely végeredményben oly katasztrófák-
hoz vezet, mint a milyen a múlt évben Krassó-Szörény
vármegyét sújtotta.

Félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy
tudatában vagyunk annak, hogy a szóban forgó cikk
nem az erdőterületnek állandó legelővé való átalaki-
tását propagálja, hanem az erdei legeltetésnek, mint
mellékhasználatnak kibővítését kívánja. Látjuk azokat
a fenntartásokat is, a melyekkel szerző él, de ezek néze-
tünk szerint nem elegendők, mert széles körben alkal-
mazhatónak, sőt alkalmazandónak tart oly eljárást, a
melyet mi kivételként bizonyos ritka esetekben ugyan
szintén alkalmazhatónak tartunk, de csak némileg és
általánosítani semmiképen sem akarnánk. Szerző egy-
felől a vágáshoz közel álló koros erdőrészek, u. n. elő-
tilalmát kívánná megszüntetni, másfelől pedig a vágás-
területek rögtöni erdősítését mellőzve, azokat hat éven
át legelőnek kívánja használni.

Az előtilalom nélkülözhetőségére vonatkozó nézet
összefügg szerzőnek a természetes felújításra vonatko-
zóan elfoglalt elítélő álláspontjával, a melylyel szembe-
helyezkedik a mai erdőművelési törekvésekkel, a melyek
úgy hazánkban, mint különösen a külföldön határozot-
tan a természetes felújítás nagymérvű felkarolására
irányulnak. A mesterséges felújítás költségessége, a
szükséges munkaerő hiánya s másfelől a helyesen veze-
tett természetes felújítás útján a maga helyén elérhető

kiváló sikerek igazolják ezt a törekvést. Az előtilalom azonban a mesterséges erdősítés esetén is értékkel bír; a jegenyefenyőnek, bükknek és némely más fafajunknak a különben mesterséges erdősítéssel létesült fiatalosokban való fennmaradását majdnem kizárólag az előtilalomnak köszönhetjük, sőt valljuk be, hogy egyedül az előtilalom alatt keletkezett csemetésnek köszönhetjük sok esetben, hogy nagy vágásterületek, a melyeket mesterségesen egyáltalában nem erdősítenek, önmaguktól tűrhető módon felújulnak.

A mi pedig a vágásterületek legeltetését illeti, elhanyagolt és teljesen elgyomosodott régi vágásoknak a gyomirtás céljából való intenzív, de rövid ideig tartó legeltetése lehet eszköz a maga helyén az erdőgazda kezében, gyakorlatban is áll, általában azonban a vágások legeltetése igen szomorú következményekkel járna az ország erdeire. Szerző az erdőtörvényben az erdő felújítására maximumként megszabott teljes hat évet véli erdeink nagy részében legeltetés céljára igénybe venni, holott ez idő alatt az újraerdősítés teljesen be is fejezendő. Átlagban négy évre teszi a megengedhető legeltetési időt, vagyis erdeink $\frac{1}{4}$ -án azt kár nélkül gyakorolhatónak maga sem tartja. Erdeink azonban ma már messze túlnyomó részben a kifejezett hegyvidékre szorulván vissza, valóban sokkal nagyobb rész esik arra a meredek, köves hegyoldalakból álló, vagy felette sílány talajú részre, a melyet szerző sem kíván a legeltetésnek átadni. Ezzel és az előtilalomnak részünkről szükségesnek tartott fenntartásával természetesen egymagában erősen megfogy az a másfél millió holdnyi legelőterület, a melyet szerző az ország állattenyésztésének odakinált és mögötte marad annak a 438,000

holdnak is, a mely mint tiszta vágáslegelő szerepel szerző számításaiban, a melyek a szabályos állapotú erdőből indulva ki, már ezért sem felelnek meg a tényleges viszonyoknak. A még feltáratlan ősbükkösöktől, a kincstár és néhány más nagy erdőbirtoktól eltekintve, nem csupán az erdeink $\frac{1}{3}$ részét kitevő magánbirtokok vannak túlhasználva, hanem a rendkívüli fahasználatoknak nagy száma következtében a kötött birtokon is a szabályosnál sokkal nagyobbak a kiméltre szoruló fiatalosok, mint a szabályos állapotban, a rendes vágásterületek pedig a szabályosnál kisebbek. A volt úrbéres és egyéb közbirtokossági erdőkben, a melyek itt főként szóba jönnek, ugyis a végletekig ki van terjesztve a legeltetés, tovább menni ezekben az ugyis rossz állapotban lévő erdőkben nem lehet azok létének veszélyeztetése nélkül.

De vajjon komolyan hihetjük-e, hogy a vágások legeltetése a szerző által jónak vélt korlátok között volna tartható. A való élet egészen mást tanít. A gyeplegelők alig megkezdett javítására egy időre ismét senki sem gondolna, ellenben újabb ostrom alá vétetnék az erdő, melyből újabb, állandó legelőterületet kívánna a rövidlátó nép, a felújítások elhalasztására és kijátszására ezerféle fortélyt és közbenjárást venne igénybe, a már beültetett s a szerző szerint is — ha jól értettük — tilalmazandó területek megvédésére pedig a megsokszorozott erdőtisztí és altisztí személyzet sem volna elegendő. Nem használna, ha gyakorlatilag keresztül volna vihető, az évről-évre változó tilalmazott területeknek kerítésekkel való ellátása sem.

Erdészeti leg a talajban és a természetes úton keletkezett fiatalosban ejtett károkon kívül a szerző javas-

TÁRCZA.

Nyúlnak nem árt a vadászat.

Irta: Szilárd Ferencz dr.

Hányszor hallottuk már, hogy százados előítéleteket megdöntött a tapasztalás. Galileit majdnem máglyára vitték, mert megtámadta amaz évezredes balhitet, hogy a világnak középpontja a föld és a körül forog maga a nap is. És ime Galilei mégis bebizonyította a maga igazát és ma már minden normalista gyerek tudja, hogy földünk csak egy alsóbbrendű bolygó, a mely kötelesség-hűen kering a nap körül. Az ezredéves balhit megdőlt s az emberiség Galilei fölfedezése óta új korszakot számít.

Ne tessék henczegésnek venni, ha azt állítom, hogy nekem is sikerült egy évezredes előítéletet megdönteni és csak ismert szerénységem tart vissza attól, hogy e korszakos fölfedezés napjától új éra számítását követeljem. Történt az Úrnak 1906. esztendejében, hogy december hó elején egy kis névnapi és Mikulás-napi szabadságot engedtem magamnak. Derült téli nap köszöntött a szabad természet öln. Hóesés alig volt ugyan még, de a zuzmara oly vastagon terített be mindent,

hogy az egész táj a hó fehér mezébe öltözött. Különösen a zuzmarával roskadásig megrakott fák csillogtak, villogtak a reggeli napfényben, mint megannyi karácsonyfa, s ha egy varju telepedett a fa csúcsára, avagy egy szarka libbent föl valamelyik ágra, olyan zuzmarasó indult meg onnan felülről, mintha, a jó ég tudja, milyen nagy griffmadarak kotornák le onnan a havat. Szóval a hangulat teljes volt, derüs és kedves, a milyent csak álmodhatik magának a városi vadász, a ki azért hagyta oda a füstös Babilont, hogy egy kis üde levegőben és egy kis üde nyulászatban legyen része.

A mi ottani vadászterületünk nem valami terjedelmes, szabadságomat pedig egy hétre szabtam azzal, hogy ha az időjárás engedi, mindennap vadászom. Ezzel az én kedves házigazdámnak, a páratlan szivességű és találékonyosságú vadászúrnak kemény diót adtam feltörésre, mert ha kedvező időjárás mellett mindennap vadászunk, a negyedik-ötödik napon már végére jutunk a területnek is, meg a programmnak is, és a mint barátom mondá, ismétlésekbe bocsátkozni nincsen kedve.

— Már pedig nem marad más hátra, mint az, hogy ismétlésekbe bocsátkozunk, — véltem én és ő nevetve egyezett bele azzal, hogy mindennemű felelősséget reám hárit. A mint mondotta azért, mert a másodsor haj-

lata oda vezetne, hogy a gyakorlatban a mi ugyis mérsekelt, 80—100 évnél kevés helyen magasabb fordulóink nem csupán 6, hanem legalább 10 évvel megrövidülénének, a mi országsszerte alkalmazva erdőgazdasági termelésünkre és erdeink jövedelmére igen káros befolyással volna, a mit nem ellensúlyozna az, hogy kedvező körülmények között bekövetkezhetik az a szerző által általánosított eset, hogy az erős legeltetés miatt kevésbé gyomos vágásterületeken bizonyos fajok, mint pl. a lúczfenyő, zavartalanabban fejlődnek, mint máskülönben.

A gyomokkal való küzdelem általánosan alkalmazható eljárásának tehát továbbra is a vágások *azonnali és erőteljes csemelékkel* való beültetését, illetőleg a szakszerűen vezetett fokozatos felújító vágásokat kell tartanunk. A sorok közti fünek sarlózása által ekkor is szolgálhatjuk az állattenyésztés érdekeit.

Az állattenyésztés fejlődésének kulcsát pedig más téren kell keresni. Rét- és legelőmivvelésünk fejlesztése, a takarmánytermelés nagymérvű fokozása, a nép felvilágosítása és ezzel kapcsolatosan az állattenyésztésnek a primitív legeltetési alapról legalább részlegesen az istállóztatásra való áttérése, nagy vonásokban ezek volnának itt a főbb teendők, a melyek egymagukban azonban valószínűleg még nem szüntetnék meg a húsdrágaságot, a melynek még több más, lapunk keretén teljesen kívül álló oka van. Annál kevésbé birna e kérdésre a vágásterületek legeltetése és ezzel erdőgazdaságunk érzékeny károsítása döntő befolyással.

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről.

(Folytatás.)

Irta: Kovács Atadár, m. kir. főerdőmérnök.

A szesz. Hatalmas mérég mely ösidőktől fogva mint élvezeti szer volt az emberiségnek megrontója s manapság is mint a civilizációnak terjesztője és átka szedi áldozatait, a pápua faháncsból készült kunyhójában ép úgy, mint a kulturnépek főranginak palotájában. sőt mint az állam egyik legfőbb bevételeinek forrása a nemzetek öngyilkosságának biztos fegyvere.

Oly régen él vele az emberiség, hogy szinte el sem képzeljük, hogy a szesz rettenetes pusztító mérég, melynek abszolút (vegytiszt) formájából egy decziliter hirtelen élvezve biztosan megöli a felnőtt embert, 1—2 kanál pedig elpusztítja a gyermek életét. Tiszta állapotban nem is élvezhető mérgező tulajdonságánál fogva, hanem vízzel keverve mint pálinka, bor, sör, likőr, rum, cognac, absint, arac s ki tudná elsorolni hány elnevezés alatt, mint élvezeti szer el van terjedve az egész világon. A különféle elnevezés azoktól az anyagoktól függ, a melyekből a pálinka készül; és itt megjegyezni kívánjuk, hogy a különféle anyagok a belőle készült pálinkának más és más izt és szagot adnak; de maguk ezek az izesítő anyagok is hatalmas mérgek, a melyek a szesz hatását még fokozzák és a szesz által okozott akut mérgezés elmulta után, a mámort követő kellemetlen nyomasztó érzésnek, az úgynevezett katzenjammernek — hála Istennek nincs magyar neve — az okozói.

A bort már a bibliabeli Noe termesztette sőt a szentírás úgy mondja, hogy nem ismerve tulajdonságát meg

tandó részeken előreláthatólag üresen fog maradni a tarisznyánk. A vadászati izgalommal teljes hét tehát kezdetét vette. Ama szép téli reggelen a vörösfejű Ferkó, hajtóink rendes vezetője, pontosan kompareált a találka színhelyén. Bandája is együtt volt teljes számmal, a községnek iskolából kiérdemesült ifjúsága, kiket már évek óta személy és név szerint ismernek. Kirukkolt a Sándor gyerek, a ki hajtás közben mindig a Bob herceg-valezert füttyöli s tizenhatéves kora daczára nem sokkal nagyobb egy jól kifejlett üregi nyúlál. Itt van a másik Ferkó is, a rettenthetlen halász. Szintén csak ökölnyi kölyök, de a balindok fogását alaposan érti s egész nyáron a kőhányás alatt leselkedik a horgával, ha nem túlságos nagy, vagy nem túlságos kiesiny a Duna. Ilyenkor az őszi és téli vadászaton aztán eldicsekszik vele, hogy hány balindot fogott a nyáron és hány kilós volt köztük a legnagyobb.

— Most már nem kap a horgon a balind, — teszi hozzá nehéz sóhajjal a gyerek. — hideg néki a víz, hát ilyenkor nem jár, csak fenéken fekszik.

Itt van a Jóska gyerek is, a ki a nyári foglyászatoknál minduntalan nyulat fog. Úgy megesipi a tőkszár hűsében szundikáló süldőt, akár a róka. Meg is van neki engedve ez a sport, mert az ilyen süldők először

a zsákba vándorolnak, aztán át a szigetre, a hol minden esztendőben van egy kis pepineria ilyen remetenyulakból. Az őszi fázánvadászatonkál aztán kilőjjük őket a mennyire lehet, a megmaradtak pedig kiszöknek a szigetből, mikor telente beáll a Duna.

Szó a mi szó, Ferkó és bandája pontosan együtt voltak és a hajtások kezdetüket vették. Mi ott azon a mi kis skvorkánkon stráfhajtásokat nem rendezhetünk, főleg azért nem, mert nagyhamar végére érnénk a dominiumnak. Körökhöz nincs elegendő puskásunk, mert nagyon exkluzív társaság vagyunk és legfeljebb, ha négyen-ötten verődünk össze vonalhajtásokat vagy mondjuk ráhajtásokat, magyarul: «Andruck»-okat rendezni, a mely hajtási rendszernek megvan legalább is az az előnye, hogy a nyulak legnagyobb része ép bőrrel menekül, az a néhány halálra szánt pedig, a mely a puskások vonalán akar áttörni, mintaszerű szépen beleszalad a lövésbe. No hát, a ki szolidan és mérsékeltlen akar mulatni, annak az igényeit az ilyen hajtás teljesen kielégítheti. A mi szórakozásunkat sem zavarta semmi és folyt is vígan az andruckolás teljes négy napon át. Az ötödik napot a szigetnek szenteltük és kilőttük az ott található feltűzött fázánt, az utolsó mohikánokat. Megjegyzem, hogy a helyi viszonyokra való tekintetből a

is részegedett tőle. A sört, Tacitus római író szerint, a ki Krisztus Urunk születését megelőző században élt, a germánok már az akkori időben árpából készítették és itták, a pálinkának eredete pedig merőben ismeretlen oly régi időkre nyúlik vissza. Elterjedésének és közkedveltségének az az oka, hogy az idegzetet kellemesen izgatja és e mellett az ítélő képességet félrevezeti, a mennyiben az egyénben azt a tudatot kelti, hogy a szesz hatása folytán ereje, munkaképessége, kitartása s energiája nagyobb lett; a gondolkodást könnyebbé, fürgébbé teszi, a szomorúból vigkedélyű, a komoly emberből minden bolondságra képes gyermeket varázsol. További élvezés mellett az egyén ingerlékenységét fokozza, az egyént veszekedővé, házsártossá, még később butává teszi, azután a nyelv mozgási képessége korlátolt lesz és az egyént a rosszullet érzése és álmoság fogja el végre eszméletét veszti, összeesik, szóval tökrészeg lesz. Ha a mérgezett sok szeszt ivott, az alvás mély, a test mintegy hűdött, a légzés és a szívműködés gyenge, igen gyors, néha meg is áll, a mi a halált eredményezi.

Ilyen mérgezésnél az első segély a hánytatás, fekete kávé bőséges adagolása, a testnek felmelegítése meleg takarók alkalmazásával.

Azt hiszem az akut szeszmergezésen egyszer-egyszer átesett már minden nagykorú egyén, vagy ha át nem esett, volt alkalma embertársain a szesz hatását észlelni, de nem is ez az akut mérgezés a veszedelmes, mert az ez által okozott mámor, ha az ember kialussza magát, minden komolyabb következmény nélkül szokott elmúlni. Van azonban a szeszmergezésnek egy másik formája, melyet krónikus szeszmergezésnek, magyarul iszákosságnak nevezünk, mely a szesz gyakori élvezete

által előidézett tartós mámor következményeként szokott fellépni. Ez az egyén gondolkodási képességének csökkentése mellett annak erkölcsi érzését teljesen elveszi s akaraterejét felüggeszti. A pálinkának a rabja, minden jobbra, nemesebbre képtelenné válik, rablás, lopás, gyilkosság elkövetésére hajlamossá lesz, csak azért, hogy a szenvedélyének kielégítésére szolgáló italt megszerezze. Szörnyű számokat iktatunk ide: Szilágyi szerint hazánk északi részeiben a pálinkafogyasztás évenként és fejenként 160 liter. Borzalmas mennyiség! ha meggondoljuk, hogy a pálinkafogyasztás nagyságával miként esik, sülyed, a társadalom erkölcsi színvonala. A gyáraival együtt pálinkafogyasztásáról híres Belgiumban például a statisztikai adatok szerint a XIX. század utolsó tizedében a lakosság száma 14%-kal, a szeszfogyasztás ellenben 37%-kal növekedett; és mit látunk? Azt, hogy ugyanezen idő alatt az elmebetegség száma 45, a bebörtönözötteké 75, az öngyilkosoké 80, a csavargók és züllötteké 150%-kal emelkedett és az országban évenként 20,000 ember hal meg szesz által előidézett örvongásban.

Ha ezekhez hozzávesszük, hogy a hülye gyermekek, a skrofulások, a tuberkulitikusok, a született gonosztevők, a nyomorékok, a gyógyíthatatlan betegségben szenvedők 90%-ban iszákos szülőktől származnak, akkor látjuk, hogy mennyire igaz a szentírás fenyegetése, mikor azt mondja, megbüntetem az utódokat az apák bűneiért hetediziglen. Az iszákos máj- és vesebajban, tüdővészben és a végén reszkető örvongásban pusztul el, mikor a szerencsétlen áldozat a patkányoktól való félelem és irtózat által felcsigázva egész testében remeg és szörnyű látományától ismét csak a boldogító szesz

szigeten minden tavasszal friss fázánokat szoktunk telepíteni.

Mikor hazafelé tartottunk a Dunán, a beteljesült végzet sötét felhőként nehezkedett a kedélyekre.

— Holnapra már nincs egy talpalatnyi érintetlen terület sem, — jelentette búsan a házigazda. Én azonban bizva a jószerencsében közbevágtam:

— Eh mit, hát meghajtjuk újra azt, a mit már egyszer megvadásztunk és punktum.

Eleinte az elszörnyedés moraja fogadta ugyan indítványomat, de utóbb kiderültek a nimródi arculatok és a hazárd programm határozatba ment.

Másnap reggel ismét kirukkolt Ferkó és bandája és kísérletül egy olyan hajtást vettünk elsőnek, a melyben mult héten nem igen hemzsegett a nyúl; csakhogy ezúttal ravaszabban jártunk el, mert két hajtásba vettük, a mi azelőtt egy hajtás volt és a hajtás irányát is megfordítottuk. A siker nem is maradt el. Alig, hogy a Ferkó bandájának az indulást jelző csatakiáltása felhangzott és a Sandri gyerek belekezdett a Bob-keringő első ütemeibe, fületem valami sajátságos recsegés és ropogás hangja ütötte meg. A mint később rájöttem, ez az eresztékeiben meglazult épület összeroskadásának a zaja volt; t. i. ama bizonyos évszázados előítéletnek épülete ros-

kadt össze; és a kurjongató derék fiúk nem is sejtették, hogy milyen nagy dolognak váltak ők akaratlan eszközevé. De jó magam sem voltam elkészülve arra, hogy ebben a hajtásban nyúlak még árnyékát sem látjuk. Elképzeltetik meglepetésemet, midőn mindjárt a hajtás elején egy nagyfülű állatot látok magam felé galoppozni.

— Csak nem nyúl, vagy mi a szösz, — morfondíroztam magamban, de utóbb is arról kellett meggyőződnöm, hogy valóságos eleven nyúllal van dolgom, mely aztán, hogy a bizonyíték teljes legyen, lövésemre fel is bukfenchezett. A mint az első lövés elpukkant, az egész hajtás megelevenedett a nyulaktól és oly vidáman kezdett pattogni a puska, akárcsak valamely kisebb katonai manőveren. A hajtás végével összerakott gazdag teríték minden disputát kizárt és ime fényesen meg volt czáfolva apáink ama naiv ballhite, mintha a nyúlak ártana a vadászat. A siker annyira felbátorított, hogy a még hátralévő három napot is vadászatnak szenteltük és minden hagyomány ellenére vígan száguldoztunk be a csak imént bevadászott területeket s a mi a dologban legérdekesebb, Diana kegye állandóan velünk volt és rablókalandjainkat bőséges zsákmánnyal jutalmazta.

Szégyenkezve kell bevallanom, hogy ezek az esemé-

újabb élvezete által tud ideig óráig szabadulni. Sajnos, ez ellen a betegség ellen csak a sanatóriumi kezelés nyújthat alapos reményt a gyógyulásra, hol az iszákosság rabját lassankint szoktatják le a pálinkáról. A legtöbb esetben azonban ez sem segít, mert az akaraterejében meggyöngült áldozat a felügyelet megszűnte után rendszerint ismét régi szenvedélyének rabja lesz.

II. A mérges növényekről.

A növényvilág, az állatvilág létezésének feltétele és bátran mondhatjuk, hogy ha növények nem lennének, állatok sem létezhetnének, pedig mind a kettő egy közös törzsből ered, egy közös tőnek elágazása.

Hogy állításunkat bebizonyítsuk, a növényi és állati szervezet táplálkozási folyamatát kell egy kissé közelebről szemügyre vennünk, hisz a táplálkozás az élet alapja.

A növény szerves anyagokkal táplálkozik. A földből ásványi alkatrészeket szí fel gyökerével a levelekbe, a levelek légmű alkatrészeket vesznek be a levegőből s a levelekben a levélzöld és a napsugár behatása folytán megtörténik az áthasonítás, mikor is a növény gyökere és a levél által felvett szerves anyagok a növény testét tápláló szerves anyagokká változnak át, a melyek a növény testének gyarapítására fordítatnak.

A növény tehát közvetlenül veszi fel a szerves anyagokat s azokat saját testének gyarapítására felhasználja.

Az állat bár teste ugyanazon anyagok összetételéből áll mint a növényé, szerves anyagok közvetlen felvételére képtelen, sőt például a só, a mit elég nagy mennyiségben fogyasztunk, ha a szervezetbe fel is szívódik, abban csak mint só marad meg, de a test

szövegeinek gyarapítására nem fordítható. Az állatok tehát a testük alkotó részét képező szerves anyagokat közvetlen fel nem vehetik, hanem szedik a növényekből, hol azok szerves vegyületekké átalakítva már kész állapotban vannak. Sőt a ragadozók is közvetve a növényvilágból veszik táplálékukat, a mennyiben növényevő állatok husával táplálkoznak. A növények között azonban igen sok az állati szervezetre nézve káros, mérges növény, melynek az állati szervezetbe való jutása annak pusztulását eredményezheti. A gondolkodó elme előtt — mely tisztában van azzal, hogy a mi a természetben megvan, az szükségképen és valami célból van meg — önkéntelenül felmerül az a kérdés, hogy azzal a végtelen bölcs berendezéssel, mely az állat és növényvilág közötti egyensúlyt fenntartja, mikép egyeztethető össze a mérges növények létezése? Hogyan lehet az, hogy az a bölcs természet, mely a növényvilág megalkotása által az egyik kezével az állatvilág egyedinek a létezését egyik feltételét nyújtja, a másik kezével a mérges növények sokaságával ugyanazon állatvilág életére tör? (Folytatása következik.)

Az «Országos Erdészeti Egyesület» 1910. évi közgyűlése.

Az Országos Erdészeti Egyesület december hó 11-én délelőtt tartotta meg 1909. évi rendes közgyűlését kálnoki Bedő Albert dr. nyugalmazott államtitkár, egyesületi alelnök vezetése alatt. Az alelnök megnyitó beszédében üdvözölte a hatóságok és vidéki erdészeti egyesületek képviselőit, valamint a megjelent tagokat és

nyek és sikerek az én régi jó vadászkeröléseimet teljesen aláásták. Hozzájárult még, hogy szeretetreméltó házigazdánk értesítése szerint a karácsonybójt vadászat ugyanazon a bizonyos területen fényesen sikerült.

Mióta ezt meghallottam, azóta pláne teljesen korrumpálva vagyok és lelkesen hirdetem a forradalmi ígét, hogy: «nyúlnak nem árt a vadászat!»

Karácsony-est.

Irta: Teleházy Ede.

Dálnok község mintegy két kilométer hosszú, egyetlen utcáján mindenkinek feltűnik az a szokatlan ragyogás, a mely a késői órák daczára minden házból kiviláglik. Mészsziről mint apró mécsesek látszanak a szerény falusi házacskák ablakai, melyek a sötétben útmutatóul szolgálnak.

Ezt a falusi egyhangúságot átvarázsoló pompát a karácsony-est okozza. Megszületett az Üdvözítő és ennek az öröme úr és paraszt — ki-ki a maga tehetsége szerint — ünnepet ül.

Kigyulladnak a mécsesek és az apró gyertyácskák a karácsonyfán, ezek szórják fényüket az ablakon keresztül az utcáson, a mely, daczára annak, hogy vagy

12 órája szakadatlanul havazik és a járókelők lábai alatt csak úgy ropog a frissen esett hó, olybá tűnik fel, mintha csak valami nagy esemény volna készülöben és felhangzik az ének az Úrnak dicséretére: «Krisztus Jézus született, örvendezzünk...» és a szent zsolozsma hangjai bűvös erővel bírnak. Az öröm leolvasható a sugárzó arcokról. De hogyne örvendene mindenki a karácsonyi szent estének, mikor az Megváltónk születése emlékének van szentelve. Ez a szeretet ünnepe, a mikor kedveseinket elhalmozzuk ajándékokkal. Gyermkeink örülnek a szép és dúsan megrakott karácsonyfának; bennünket pedig a gyermekek öröme tesz boldoggá.

A boldogságnak ez a képe tükröződik vissza az egész faluban a Dálnoky gróf daliás termetű erdészének, Váry Sándornak házáig, honnan szintén átszűrődik ugyan az ablakokon a gyertyafény, ámde Várynál ez nem örömet, hanem gyászt, mély gyászt jelent.

Ott látjuk a szegény erdészt szörnyű nagy bánat súlya alatt összeroskadva, egy ravatalra borulva, a melyen minden öröme, boldogsága: szeretett hitvese fekszik élettelenül.

A fájdalom ezt a vasakarátú embert is megtörte. Vonásai feldultak és keble az elfojtott fájdalomtól erősen zihál. Csak olykor-olykor, mint egy sóhaj tör ki

együttal élénk sajnálatának adott kifejezést, hogy az egyesület köztiszteletben álló elnökét, a ki még a közgyűlést megelőző napon tartott választmányi ülésen részt vett, betegség gátolja a megjelenésben.

Ezután Bund Károly egyesületi titkár olvasta fel az egyesület mult évi tevékenységéről szóló jelentését és javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a Bedő Albert-alapítványból az erdészeti főiskolai hallgatók részére adományozni szokott két, egyenkint évi 600 koronás ösztöndíjat 1911. évi január hó 1-től kezdve 800—800 koronára emeli fel és hogy a Wagner Károly-alapítványt, melynek kamatjövedelme évenként erdőtisztek és erdészeti altisztek segélyre szorult özvegyei és árvái közt osztatik szét, 2000 koronával gyarapítja. Helyeslőleg vette tudomásul a közgyűlés, hogy az egyesület a nyár folyamán a városi erdőtisztek helyzete érdekében felszólalt, a magán-erdőtisztek jogviszonyainak rendezése ügyében pedig közelebbről megteszi a szükséges lépéseket. Végül jelentette a titkár, hogy az egyesületnek ez idő szerint 868 alapító és 1177 rendes tagja van.

Ezután az alapszabályok értelmében az igazgatóválasztmányból kilépő 10 tag helyett, új igazgatóválasztmányi tagok választására került a sor. A kilépő igazgatóválasztmányi tagok közül újból megválasztottak: Bittner Gusztáv, Csik Imre, Fekete Lajos, Havas József, nemeskéri Kiss Pál, Krajcsovicz Béla, Lászlóffy Gábor és Osztrólczy Géza. Új igazgatóválasztmányi tagokul pedig Jáki Géza és Kiss Ferencz választották meg.

Az 1908. évi zárszámadások és az 1911. évi költségvetési előirányzat elfogadása után a közgyűlés elhatározta, hogy a fakereskedelmi ismereteket tárgyaló műre új pályázatot ír ki, mert a beérkezett pályaművet

a bíráló-bizottság nem találta alkalmasnak arra, hogy szerzőjének a Deák Ferencz-alapítványból adandó jutalmat oda ítélje.

A nagy számban beérkezett indítványokat a közgyűlés előzetes tárgyalás és illetve elintézés végett az igazgatóválasztmánynak adta ki.

A közgyűlést társas ebéd követte, melyen mintegy 70 egyesületi tag vett részt.

Itt említjük meg, hogy a közgyűlést megelőző napon tartott igazgatóválasztmányi ülésen került kiadásra a Horváth Sándor-alapítvány jutalomdíja, melylyel az alapszabályok értelmében a magyar erdőgazdaság fejlődésére kiható munkásság elismerésül és másoknak is ily munkásságra való buzdítása végett az egyesületnek oly tagjai jutalmaztatnak, a kiknek munkássága az erdőgazdaság gyakorlati vagy tudományos művelése terén általánosságban, vagy bizonyos ágazatra nézve sikeresnek és hasznosnak s ennél fogva elismeréseméltónak találhatik. Ezt a jutalomdíjat a beérkezett ajánlatok alapján az egyesület igazgatóválasztmánya titkos szavazás útján egyhangulag Bund Károlynak, az Országos Erdészeti Egyesület nagyérdemű titkárának ítélte oda.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: Hreblay Emil m. kir. gazdasági felügyelő.

Méhészet. Béke és nyugalom kell hogy most uralkodjék a méhek birodalmában. Ott ülnek a méhek csomóba huzódva a kaptárok és kasok elő részében, keresve azt, a mitől egyenkint meg vannak fosztva: az élet-

belőle a nagy keserűség: «Óh Uram, miért mérted reám ezt a szörnyű csapást! Karácsony estéjén adtad őt nekem és boldogságom mérhetetlen nagy volt. Mit vétettem ellened, hogy örömeim tetőpontján ily súlyosan meglátogattál?» Így füzte tovább gondolatait, miközben elmélázott az elmúlt rövid, de reménydús két esztendőn.

*

Két évvel ezelőtt, december 24-én, a kora reggeli órákban a Dálnoky-uradalom jószágigazgatója magához kérte Váryt és bizalmasan közölte vele, hogy az uradalom érdekében az ismert vadorzók nagy pusztításra készülnek és a gazdag vadállományt veszély fenyegeti.

— Önt, erdész úr, megbizom, — mondá szokott erélyével, — hogy ennek a szándékolt vadorzásnak elejét vegye és elvárom, hogy eljárásának eredményéről még a mai nap folyamán jelentést tesz.

Váry erdész, hogy feladatát teljesíthesse, a legnagyobb titokban elhagyta a községet s fáradozását siker koronázta, mert alig hogy az erdő sűrűjébe ért és figyelő állásba helyezkedett, nemsokára a vadorzók megkezdtek garázdálkodásukat; ámde neki sikerült, élete kockáztatásával, ezeket lefegyverezni.

A hó egész nap szakadatlanul hullott, a mi nemcsak a hegyi utakat, de az országutat is csaknem jár-

hatatlanná tette és így az erdei ösvényeket eltévesztve csak késő este került le a községbe vezető országútra. A mint lassan tovahaladt, egyszerre halk nesz üt meg fülét. Ösztönszerűen arra irányítá lépteit, honnan a hang jött s meglepetésére az út szélén a hó alól egy alakot lát kidomborodni, melyet a nagy pelyhekben folytonosan hulló hó már csaknem teljesen elfedett. Nem volt ideje a tétovázásra! Gyorsan eltakarítá a havat s örömmel tapasztalta, hogy a megmentendő egyénben még volt egy kis élet. Semmi egyébre nem gondolt most, csak arra, hogy egy életet kell megmentenie. Átnyalábolta az alakot és terhével, mely nem is volt nehéz, a már közelben, néhány ezer lépésnyire fekvő falu felé igyekezett és a legközelebbi házikóba bement, hol egy öreg anyóka fogadta s készséggel felajánlotta segítségét a megdermedt alak felélesztéséhez.

Csak most látta az erdész, hogy egy bájos nőt hozott, a kit hosszas élesztgetés után sikerült eszméltre térítenie s a ki, midőn kinyitá nagy égszínkéek szeméit, hálással tekintett megmentőjére; de azután ismét szó nélkül lezárta azokat és csendes szendergésbe merült.

Váry az öreg asszony gondjaira bizta betegét, ő maga pedig a község tulsó felén levő kastélyba sietett, hogy jelentést tegyen küldetésének eredményéről és hogy

fenntartó meleget. Eddig még nem lehetett nagy bajuk a méheknek, ha gazdájuk nem nagy gondot fordított is rájuk, mert az ősz elég kiméletes volt velük szemben, de mi lesz akkor, ha beáll a hideg, s nincs elegendő táplálékuk? A ki nem hagyott, vagy nem adott egy-egy törzsnek legalább 6—8 kgr. mézet, az tavasszal, ha addig nem pótolja a hiányt, keservesen fog lakolni. De magában a táplálék elegendő volta még nem biztosítja a szerencsés kitelelést. Kívánatos, hogy a lépek alsó szélei ne legyenek magasán a fenékdieszka felett és hogy a törzseket felül és hátul rossz hővezető anyaggal befedjük, előre feltéve természetesen azt, hogy törzseink anyátlanok ne legyenek. Ha a kaptár belsőleg rendben van, akkor kívülről is biztosítsunk méheinknek zavartalan nyugalmat. Tartsunk távol tőlük csalóka napsugárt, gonosz egeret, fűrgé szénezinkét és ácsoló harkályt egyaránt. A napsugarat rézsút, vagy függélyesen a röplyuk elé erősített deszkadarabbal tartsuk távol, mely azonban a repülő-nyilást szabadon hagyja, a madarakat valami ijesztő ronggyal, az egeret akármi kegyetlen, de csendes eszközzel, mert ha a röplyukon be nem juthat, nem sajnálja a fáradságot, keresztülrág szalmát, deszkát és lefejezi hűséges adófizető népünket, tönkretéve szorgalmuk gyümölcsét is. Résen legyünk hát: nem ólálkodik-e valahol, s ha úgy vesszük észre, hogy igen, emészszük el idejekorán, mert nagy baj, ha a szétbontott kaptárból vagy felfordított és megzavart köpüből kell kiugrasztanunk. Hogy a méhek jól kiteleljenek, erősnek, egészségesnek kell a rajnak lennie, mert ha a raj szükségét szenved, nem nevelhet új nemzedéket, az anya pedig nem képes eleget tojni és nem bírja a téli veszteséget pótolni, csak későn fog rajt eresztetni és

csak aratás után fognak az új munkások a dologhoz és nem bírnak aztán télire eleget összegyűjteni.

A négy általános szabálya a kedvező telelésnek a következő:

1. A raj népes és erős legyen.
2. Bő táplálékban részesüljön.
3. A kaptár felülről légmentesen legyen elzárva és alulról jól szellőztetve.
4. A kaptár jól meg legyen védve a nedvesség ellen és rossz melegvezető módon legyen fődve.

Legjobb a gyöngé rajokat télen mézzel etetni, a fagyott mézet nem kell vízzel fölereszteni, hanem egyszerűen gőzben fölolvasztani. A ki csak nehezen bír mézhez jutni, nagyon jól pótolhatja ezt cukorszörppel. Egy kiló cukrot egy fél liter vízzel fél óráig főzünk és egy csipetnyi kenyhasót teszünk hozzá, hogy meg ne jegezzesedjék. A szörpöt egy kis vályuban a kaptár felső részébe teszszük minden este, a hová más rovar nem férközhetik.

Bőven ellátjuk a méheket ez eledellel, de ha esetleg kényeskednek és nem sokat fogyasztanak belőle, akkor minden nap langyosan tálaljuk be nekik a szörpöt és a táplálendő rajokat 12—15 fokos helyiségben tartjuk.

Fertőző betegségek a fączánok és foglyok közt.

Köztudomásu, hogy schol sem tartanak oly nagy vadászatokot, mint Franciaországban. Százak gyűlnek össze egy-egy nagybirtokos vendégszerető házában és a legkedveltebb vadászat a fączánokra és foglyokra folyik. Egyszerre azonban ezek a madarak pusztulni kezdtek, tehát mesterséges neveléssel kellett a szaporodást elősegíteni.

intézkedjék a megmentett nő további orvosi gyógykezelése iránt.

Itt tudta meg, hogy a megmentett nő a Dálnoky gróf leányához újonnan érkezett nevelőnő, kit a községtől 12 kilométernyire eső vasuti állomástól jövet ért utól a szerencsétlenség. A nevelőnőt hozó szánkó lovai ugyanis megbokrosodtak, a szánkót felborították s a benne ülő hölgy kisebb zúzódást is kapva ott terült el ájultan az útszélen. A gróf intézkedett, hogy a nevelőnőt a kastélyba szállítsák, hol házi orvosa gondjaira bízta, kinek sikerült is őt rövid idő alatt teljesen lábra állítani.

Váry erdésznek itt volt alkalma gyakrabban érintkezni Szeghy Piroskával, az új nevelőnővel, a kit anynyira megszeretett, hogy azt hitte: nélküle nem lehet boldog soha.

A szeretet kölcsönös volt, mert a leányt is nemcsak a megmentője iránt érzett hála, de az igaz, önzetlen vonzalom is az ifjúhoz esatolta és így egy szép májusi napon kimondta a boldogító igent.

Az eljegyzést rövidesen megtartották és ismeretségük évfordulóján, karácsony másodnapján, esendben örök hűséget esküdtek egymásnak.

Váry tovább fűzi gondolatait. Az események gyorslépésben követték egymást.

Boldogsága mérhetlen nagy volt, mert Piroskája az ő kedves modorával, szeretetreméltó figyelmességével szerény otthonát paradicsommá varázsolta és végtelen nagy volt öröme, midőn szeretett hitvese egy fiúcskának adott életet. Arra azonban nem gondolt, hogy mily gyorsan változik át boldogsága a legnagyobb fájdalommá.

Fiacskája már születésétől fogva beteges lévén, minden orvosi tudomány daczára, pár heti élet után meghalt. Felesége pedig, a mig lehetett, titkolta férje előtt saját betegségét. Nem akarta őt elszomorítani, de érezte, hogy nemsokára követni fogja gyermekét oda, a honnan nincs visszatérés...

A midőn a sorvasztó betegség ágyba döntötte, hiábavaló volt minden orvosi segítség. Karácsony szent estéjén örökre lezárta szemeit, itthagya férjét, ki őt a bálványozásig szerette.

*

Mig ekképen gondolataiba elmerült, szemeibe könny tödult, a mi némileg enyhítette mélységes fájdalmát, mig végre megnyugodva Isten rendelésében, buzgó imába kezdett, miközben felhangzott ablaka alatt a kis betlehemesek éneke: «Dicsőség menyben az Istennek...»

Némelyik ilyen tenyésztő évente 30,000 fácánt is keltezt. Ezáltal fertőző betegségek is kezdtek terjedni és különösen az úgynevezett «vörös féreg» öltött ijesztő arányokat. Ennek végleges kipusztítására az egész tenyészde földjét sósavval öntötték le, a melynek azt a hatást tulajdonították, hogy a vörös féreg embrióit megöli.

Másik évben már nem a vörös féreg pusztított, hanem egy neme a pántlikagilisztának.

A fácánok elhullottak a végből eldugulásától, beleik annyira földagadtak, hogy egészen a hirkákhoz hasonlítottak.

Ez ellen sikerrel használták az Aréka dió porát, a melyből hat madárra egy grammot osztottak ki.

Daczára annak, hogy nem valószínű, hogy e pántlikaféreg az emberre átragadna, ily madarak beleit mégsem szabad a szemétre dobni, a hol a többi étkezésre szánt baromfi megeheti.

Keleten és Amerikában a gyermekeknek egy pántlikaférget találtak, a mely a franczia fácánoknál és foglyoknál előfordult férgékhez teljesen hasonló volt. (bl.)

Emdeni ludak nevelése Délfrieslandban. A fiatal emdeniek felnevelése nem nehéz, legalább is nem nehezebb, mint a többi ludfajtáké; de miután nagytestű állatokkal van dolgunk, nem szabad különösen fiatal korukban tőlük a bő takarmányozást sajnálni és főleg azt, a mely a csontfejlődéshez szükséges.

Délfrieslandban a fiatal emdeni ludakat az ott olcsó pénzért hapható, értéktelen halakkal etetik és miután a halban bőven van csontképző anyag, gondolható, hogy a ludak gyorsan fejlődnek; nálunk természetesen a hal- etetés nagyon költséges lenne s azért ajánlható a szintén oly tápláló erővel bíró hallisztet helyette alkalmazni.

A hallisztben is igen sok a csontképződéshez szükséges emészthető foszfor; ezért szükséges is, hogy ilyen takarmányt használjunk, mert különben nem vagyunk képesek olyan nagy ludat nevelni, mint a milyennek egy fajtisza emdeninek lennie kell.

A többi eledel csak az legyen az emdeninél, a mi a más ludfajtáknál is szokás.

A telivér, de különösen a félvérű emdeni ludak tenyésztése nagyon ajánlható, a mit igazol az is, hogy e ludfajta hazánkban elég nagy elterjedtségnek örvend.

(bl.)

Öreg tyúk nem tojik. Az öreg tyúkok keveset, vagy éppen semmit sem tojnak; elkerülhetetlen tehát, hogy a tyúk korára figyelemmel legyünk, ha nem akarjuk a takarmányt hiába elfecsérelni.

Legkönnyebb a tyúk éveit számon tartani úgy, hogy mint csibének karikát teszünk a lábára, melyre az évszám rá van nyomva; vagy színes gyűrűkkel biztosítjuk a korkülönbség felismerhetését.

De könnyen áttekinthető az is, ha pl. egyik évben bal, másik évben jobb lábára tesszük a gyűrűt, a harmadik évben pedig egészen gyűrű nélkül hagyjuk a csibéket.

Ilyen módszer mellett könnyen tudhatjuk a tyúk

éveit és nem fogunk megtartani olyan öreget, a mely kevés, vagy éppen semmi tojást sem rak, mert a gyűrűk után tájékozhatjuk magunkat minden egyes tyúknak pontos kora felől.

(bl.)

A sárga orpington tyúk és olasz kakas ivadéka. Sok kísérletezést tesznek a baromfityényszők, a különféle fajok keresztezésével, hogy egy oly fajt sikerüljön nekik tenyészteni, a mely úgy a test súlyára, mint tojóképeségére czélszerű.

Magam is évek óta bibelődöm egy-két tyúkfajjal. Mig aztán az utóbbi három év alatt sikerült a sárga orpington tyúk és fehér olasz kakas keresztezéséből egy oly fajt tenyésztenem, a mely már 25—26 hetes korában rakja le első tojásait. E faj nagyobb az olasznál s a mi nagy hátrány az olasz fajnál, hogy t. i. nem kotlik, e keresztezett ivadék 39—42 tojás letevése után már kotlik s hűségesen ül a fészken; igaz, hogy csibéit korán juttatja árvaságra, mert hét-nyolcz heti vezetés után újból hozzá lát a tojás lerakásához. Oly egyéneknek, a kik keveset, azaz csak saját házi szükségletök fedezésére tenyésztenek baromfit, nagyon ajánlhatom e keresztezett fajt. Az olyan háziasszony, a ki helyszüke miatt nem ültethet, azaz nem nevelhet korai csibét s nem juthat a téli hónapokon keresztül tojáshoz, jól teszi, ha ezt a fajtát tenyészti, mert más fajbéli tyúk 9—10 hónapig nem tojik, míg ebből a keresztezett baromfiból a májusban kikelt jércze, már október vége felé bőven rakja tojásait. A kik pedig nagy súlyt fektetnek az egyszínű tollazatra, azt azáltal érhetik el, ha a fehér orpingtont a fehér olaszszal, avagy a sárga tollazatú orpingtont a sárga olaszszal párosítják.

(Jaczkovicsné.)

Különfélék.

Helyreigazítás. Lapunk mult évi 21-ik számában a 251-ik oldalon a «Szerkesztői üzenetek» rovatában Sz. J.-nek hozzánk intézett kérdésére azt a feleletet adtuk, hogy «az erdőöri szakiskolákban az «Erdőör» című tankönyvet már nem használják s jelenleg nincs rendszeres tankönyv, mert a tananyag megállapítása most van tárgyalás alatt» és hogy «a szakiskolai tanulók ez idő szerint sokszorosított kéziratokból tanulnak.

Ezt a téves információon alapuló értesítésünket oda módosítjuk, hogy az erdőöri szakiskolák az «Erdőör» című tankönyvet jelenleg is használják, de mivel annak egyes részleteit a tanárok bővebben adják elő, az «Erdőör» című tankönyv mellett még sokszorosított kéziratokból is tanulnak a növendékek.

A kik az erdőöri szakvizsgára magán úton készülnek, azoknak természetesen az «Erdőör» című könyv szolgál továbbra is tankönyvül.

Községi állatorvos választása. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a közigazgatási bíróság, hogy a községi állatorvos az elől-

járóság tagja. Községi állatorvossá tehát csak 24 éves és nagykorú honpolgár választható meg.

Nyugdíjbiztosítás. A báró Bánffy család gödemesterháza uradalmának szászrégeni erdőhivatala az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárnál a következő nyugdíj- illetve segélybiztosításokat eszközölte: Jónás Demeter, Kebelei János, Schuller János, Fábrián József, Bartis Sándor és Borda Mihály erdőöröket a rendes tagok IV. csoportjában 10—10-szeres tagsággal; Csuda Henrik és Csuda Tamás erdőöröket a rendes tagok I. csoportjában 5—5-szörös tagsággal; Kovács Miklós vadórt a rendes tagok IV. csoportjában 10-szeres tagsággal; Trueza Gábor és Zbanka Niszor vadóroket a rendes tagok IV. csoportjában 10—10-szeres tagsággal. A IV. csoportba felvettek koruk folytán a most életben levő törvények rendelkezései szerint a rendes tagok I. («nyugdíj») csoportjába már nem voltak felvehetők; a IV. csoportba azért vétettek már most fel, hogy annak idején, a mikor az új törvény életbe fog lépni, az abban tervezett fokozatos nyugdíj csoportba fognak átiratni. Mostani minőségük tehát átmeneti, mert az új nyugdíj csoportba azon idővel fognak átiratni, a mely idővel a mostani IV. csoportba beléptek.

A hollóról. Egy angol tudós igen érdekes megfigyelést tett a hollóról. Ablaka előtt egy öreg tölgyfa állt, melyen egy fiatal hollópár ütötte fel fészket. Midőn azt gondolta, hogy a fiatalok már kikelhettek, egyszerre eltűntek az öregek. Aznap nem is közeledtek fészkükhöz. Épen tűnődött a dolgon, midőn a hollópár megérkezett, de csak egy ideig kóválygott a fészek fölött, le nem szállott rá s rövid idő múlva távoztak. Létrát hozott elő s belenézett a fészekbe és abban két egészséges, fehér pehelylyel fódott fiókákat látott a fészekben s körülötte tömérdek kukac nyüzsgött s a hollófiókák utánuk kapkodtak. Kilencz napig minden nap meglátogatta a fiatal hollókat, melyek napról-napra fejlődtek, erősödtek a pompás tápláléktól. Az öreg pár minden nap repkedett a fészek fölött, mintha csak meg akart volna győződni róla, hogy minden rendben van-e. Kilencz nap alatt a fiatalok szépen megtollasodtak s tollazatuk fekete lett. Mihelyt megfeketedtek, szüleik nem hagyták el őket többé, hanem csak úgy etették és nevelték, mint minden más madár a fiókáit. A különös viselkedés oka valószínűleg abban rejlik, hogy a fiókák a tojásból előbujva, fehér pehelylyel vannak borítva s fekete szüleik nem ismerik fel bennük ivadékukat, elhagyják a fészket, de vissza-visszatérnek, hogy lássák, nem találják-e meg saját fiaikat. A him a költés ideje alatt mindenféle táplálékot halmoz fel a fészekben, innen a sok kukac.

Lúdtalp. Lúdtalp alatt a láb állásának azt a változását értjük, melynél a láb, hossz tengelye körül kifelé van fordulva, úgy hogy belső széle lesülyedt, külső széle pedig magasabban áll. Legfeltűnőbb változás azonban a lúdtalpnál az, hogy a láb boltozata ellapul s így a láb a belső szélén, a rendes lábon észlelhető kivályu-

lat eltűnik és a láb egész talpával éri a talajt, a bokaizület előtt szélesen ellapul s a test terhének viselésére kevésbé alkalmassá lesz. Innen van az, hogy az úgynevezett lúdtalpu egyének soká jární, vagy állani nem képesek, gyorsan elfáradnak, sőt fájdalmat éreznek a bokaizület tájékán s ezért álló foglalkozásra, vagy katonai szolgálatra nem alkalmasak. A lúdtalpuság többnyire szerzett és csak ritkán veleszületett torzulása a lábnak. Rendszeren később fejlődik; mikor a gyermek jární tanul, vagy még később, a serdülés idején, még pedig leginkább gyengébb testalkatú egyéneknél, a kiknek a bokájában a gyengébb izületi szalagok a test megterheléséhez képest nem elég ellenállóak. Különösen olyan gyorsan növekvő egyénekre vonatkozik ez, a kiknek álló foglalkozásuk van, vagy a kiknek serdülő korban súlyosabb terhet kell hordaniok. Ezért fejlődik a lúdtalpuság oly gyorsan a pék-, lakatos-, asztalos-, kereskedőinasoknál, pinczéreknel, stb. A statisztika azt mutatja, hogy körülbelül kétszer annyi férfi lúdtalpu, mint nő, a mi az előbbiekre vezethető vissza. A lúdtalpuság gyógyítására különös szerkezetű cipőket használnak, melyeknek a főtulajdonsága az, hogy a talp a belső oldalon magasabb, mint a külső s ezzel kényserítí a kifelé forduló lábat ismét befelé fordulni s így a gyenge bokaszalagok támogatása által a baj fokozódását meggátolja s a teherviselést megkönnyítvén, a fájdalmakat is megszünteti.

Időjelzés. A «Meteor» 1911. évi január hóra a következő időjelzést teszi közzé:

Január havának változási napjai 2—3, 5—9—10, 21—23—27—28—31-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 2-iki enyhe, 8—10-iki változó, szeles, esetleg viharos, a 23-iki hideg, a 27-iki szeles, a 31-iki enyhe jelleggel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A szászsebesi m. kir. erdőhivatal főnöke kinevezte: erdőörre (II. o. altisztté) 1. Berindán Vilmos uradalmi erdőört a zalatnai m. kir. erdőgondnoksághoz irodai erdőörnek Zalatna székhelylyel. 2. Györy Ernő I. o. erdőlegényt állomáshelyének meghagyásával. 3. Zanzinger Emil I. o. erdőlegényt állomáshelyének meghagyásával és 4. Muntyu János I. o. erdőlegényt állomáshelyének meghagyásával.

I. osztályú erdőlegényé 1. Rend József II. o. erdőlegényt állomáshelyének meghagyásával. 2. Keresztély Ferencz II. o. s. erdőört állomáshelyének meghagyásával és 3. Beu Sándor II. o. erdőlegényt állomáshelyének meghagyásával.

II. osztályú erdőlegényé 1. Gruber Jenő községi erdőört a kudsiri m. kir. erdőgondnokság récsai védkerületébe Dónya székhelylyel és 2. Donáth Lajos szakvizsgázott erdőört Szászsebesre a központba.

II. osztályú segéderdőorré Szöllösy József kinestári napibérest a kudsiri m. kir. erdőgondnokság szászui védkerületébe Bogtúra székhelylyel.

Áthelyezettek: 1. Balogh Dénes m. kir. főerdőr a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületéből Vulcesdről a gotuli m. kir. erdőgondnoksághoz Szászsebesre. 2. Hurdu György m. kir. főerdőr a szászvárosi m. kir. erdőgondnokság kerületében Kosztesdről Sebeshelyre. 3. Kalmár Menyhért m. kir. erdőőr, kudsiri m. kir. erdőgondnokság kerületéből Bogsitúrától a zalatnai m. kir. erdőgondnokság kerületébe Zalalnára. 4. Csányi János m. kir. erdőőr a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületében Bulzesdről Vulcesdre. 5. Bokor András m. kir. erdőőr a szászvárosi m. kir. erdőgondnokság kerületében Szászvárosról Gredistyére. 6. Pántlik Ignác m. kir. erdőőr a zalatnai m. kir. erdőgondnokság kerületéből Zalalnáról a szászsebesi m. kir. faraktárgondnoksághoz Szászsebesre. 7. Klés Salamon m. kir. erdőőr a gotuli m. kir. erdőgondnokság kerületéből Maguráról a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületébe Riskuliczára. 8. Csuha András m. kir. erdőőr a szászsebesi m. kir. faraktárgondnokságtól Szászsebesről a szászvárosi m. kir. erdőgondnokság kerületébe Gredistyére. 9. Varga József m. kir. erdőőr a szászvárosi m. kir. erdőgondnokság kerületében Sebeshelyről Kosztesdre. 10. Szőke Sándor m. kir. erdőőr a szászvárosi m. kir. erdőgondnokság kerületéből Gredistyéről a vajdahunyadi m. kir. erdőgondnokság kerületébe Vajdahunyadra a faraktárhoz. 11. Bajkor Mihály m. kir. erdőőr a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületéből Feresdről az erdőhivatal központjába Szászsebesre. 12. Galucz Gábor m. kir. erdőőr a szászvárosi m. kir. erdőgondnokság kerületében Gredistyéről Szászvárosra irodai erdőörnek. 13. Muntyu János m. kir. I. o. erdőlegény a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületéből Riskuliczáról a vajdahunyadi m. kir. erdőgondnokság kerületébe Nándorra. 14. Ben Sándor m. kir. II. o. erdőlegény az erdőhivatal központjából Szászsebesről a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületébe Bulzesdre. 15. Kuteán József m. kir. II. o. erdőlegény a vajdahunyadi m. kir. erdőgondnokság kerületében Csopeáról Govasdiára. 16. Rákóczi Imre m. kir. II. o. erdőlegény az erdőhivatal központjából Szászsebesről a dévai m. kir. erdőgondnokság kerületébe Feresdre és 17. Varga Miklós m. kir. II. o. segéderdőőr a kudsiri m. kir. erdőgondnokság kerületében Donyáról Bogsitúrára.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előzetők ne forduljanak hozzánk.

S. S. Mindenkinek föltétlenül joga van arra az 1883. évi XX. törvényezikk 13. § a alapján, hogy a ragadozó és kártékony állatok elpusztítására a saját birtokán, vagy a saját vadászterületén csapdákat állíthasson. Ennek a jogának a gyakorlásá-

tól senkit sem lehet eltántani, sem a vadászati, sem a kíméleti időben.

A törvény 16. §-ának utolsó bekezdése azt mondja, hogy a vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármi fajú ebeket bocsátani. A gyakorlat ehhez azt a következményt fűzi, hogy a vadászatra jogosított a területén talált ebeket elpusztíthatja. A gazdátlanul kóborló ebekért tehát, ha azok a csapdában elpusztulnak, tulajdonosuk kárpótlást nem igényelhet. Figyelembe kell azonban venni a 17. § ban említett kivételt. Ha ugyanis valamely vadászatra jogosultnak vadász-ebeei a saját területéről idegen területre átmennek, az illető vadászatra jogosult által el nem pusztíthatók, legfőlegbb letartóztathatók. A törvény itt tekintettel volt arra, hogy a hajtőbek hajtás közben a határokat nem respektálják és igen sok esetben nem lehet elkerülni, hogy idegen területre át ne menjenek. Igazságtalan dolog volna az ilyenek elpusztítását megengedni. A kérdés is ilyen esetre vonatkozik és a törvény 17. §-ának szellemében oldandó meg. Intézzen ajánlott levelet a szomszéd-jához és arra a tényre való hivatkozással, hogy hajtőbeei vadász-
zat közben könnyen átesaphatnak az ő területére, kérje fel őt, hogy a ragadozók fogására csapóládákat alkalmazzon, a melyek a vadat elfogják, de meg nem ölik, hogy a netán beléjük tévedő értékes vadászebek el ne pusztuljanak. Ha a szomszéd a figyelmeztetésre nem hajt és az Ön ebeit elpusztítja, a helyett hogy elfogná: kártérítési felelősségre vonható, mert eljárása a törvény 17. §-ához képest jogtalan s törvény tilalmába ütközik. Ön viszont ugyanezen szakasz alapján kártérítési kötelezettséggel tartozik minden esetben azokért a károkért, a melyeket ebei az idegen területen netán okoztak.

K. F. A földmivelésügyi miniszter úrnak «az eleven hasznos vadnak s a hasznos szárnyas vad tojásainak forgalomba hozatala és szállítása tárgyában» kiadott 1910. évi 36219. számú körrendeletét lapunk 1910. évi 7-ik számában a 82-ik oldalon egész terjedelmében megtalálhatja. Ha ez a lapja nem volna meg, úgy azt szívesen megküldjük. — A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

Charles. Tárcajű — eltekintve attól, hogy nagyon rövid — nem közölhető.

G. V. Álláskeresletre vonatkozó hirdetését — mint lapunk előfizetőjének — igyen közöljük.

D. J. Álláskeresletre vonatkozó hirdetését díjmentesen közöljük.

P. J. Ha ön szakvizsgázott erdőőr, akkor nem kell külön vad-
őri vizsgát tennie, mert az erdőőri szakvizsgabizonyítvány vad-
őri állásra is képesít. Egyébiránt vadőri vizsgára a földmivelés-
ügyi minisztérium kiadásában megjelent «Vadőr» című könyv-
ből lehet készülni, mely Nagel Ottó könyvkereskedőnél, Buda-
pest (VIII., Múzeum-körút 2. szám) 1 koronáért kapható.

S. M. Ön a miatt panaszkodik, hogy az uradalmi erdőörök helye-
tete, a kinestári erdőörök helyzetéhez képest nagyon rossz s
a mellett a jövőjük teljesen bizonytalan, mert bármikor fel lehet
nekik mondani, és még nyugdíjuk sincs. Ezért azt az eszmét
veti föl, nem volna-e helyes egyesületeket alakítani és ott ügyes-
bajos dolgaikat okosan meghányi-venni.

Általánosságban nem lehet azt mondani, hogy az uradalmi
erdészeti altisztek helyzete rossz és bizonytalan, mert vannak
még pedig szép számmal uradalmak, a hol bizony az altisztek
helyzete teljesen kielégítő, a hol ok nélkül a szolgálatból nem
bocsátják el őket, és a hol nyugdíjat is kapnak. Tagadhatatlan
azonban, hogy vannak olyan uradalmak is, a hol az erdészeti
altiszteknek bizony nem a legrosszabb a helyzete, de nem valami
fényes a kinestári erdőörök helyzete sem, a kinnél a csekély
fizetés daczára, elég lassú az előmenetel, a szolgálat pedig terhes.

Tudomásunk szerint múlt évi november hó 6-án már meg-
alakult Budapesten az «Erdészeti és vadászati altisztek országos
szövetsége», melynek székhelye Besztercebánya város. Ennek a
szövetségnek az alapszabályai is már elkészültek s mihelyt azt
a minisztérium jóváhagyja, úgy a szövetséget és annak alap-
szabályait lapunkban ismertetni, illetve közölni fogjuk. A mint

a szövetség hivatalos működését megkezdi, a mit csak az alapszabályoknak miniszteri jóváhagyása után tehet meg, módjukban lesz önöknek is a szövetségbe belépni.

M. I. Nagyon sajnáljuk, hogy panaszának lapunkban helyet nem adhatunk, de hát annak most már nem is volna czélja. A hiba megtörtént s ezen csak úgy lehet már segíteni, ha önök is minél tömegesebben belépnek az »Erdészeti és vadászati altisztek országos szövetségébe«, melyről fentebb az S. M.-nek szóló szerkesztői üzenetben szoltunk. Ott sérelmeiket szóvá tehetik, sőt módjukban lesz azt orvosolni is.

B. K. Az 1907. évi XLV. t.-cz. 40. §-a szerint a felmondásnak két hónappal előbb kell megtörténnie.

Madaras, Nagyenyed. Az állami kezelésbe vett községi stb. erdőknél kimutatott altisztek közt, az állami esemetekertek és faiskolák munkavezetői nem foglaltatnak bent.

P. E. Ha valaki mint II. oszt. erdészeti altiszt évi 1000 kor. javadalmazást élvezett és ebben a minőségben már legalább öt évet szolgált, úgy I. oszt. altisztté leendő kinevezése esetén az 1100 kor. fizetésbe jut. Ha azonban 10 évet, vagy ennél is több időt töltött a II. osztályú évi 1000 koronás fizetésben, akkor is csak az évi 1100 kor. fizetésbe kerül, mert legfeljebb csak öt évet lehet a magasabb személyi pótlék szempontjából leszámitani. Viszont ha valaki csak két évet töltött mint II. oszt. altiszt az évi 1000 koronás fizetésben, azt I. oszt. altisztté leendő kinevezetése esetén három év mulva, vagyis összesen öt év mulva megkapja az évi 1100 kor. fizetést.

Első. Tárcaja nem közölhető.

H. GY. Leírása nagyon kevés támpontot nyújt egy biztos diagnózishoz. Tudnom kellene, hogy milyen elváltozások vannak a tüdőben s a belekben. Mindazonáltal lehet, hogy baromfikoleráról van szó, de lehet az is, hogy az u. n. gutaütéses septikaemia pusztítja szárnyasait. Az utóbbit valószínűnek tartom, mert hisz rögtön elhullásról ír. A baromfikoleráról s az ellene való védekezésről lapunk más helyén emlékezem meg. Itt csak arra akarom figyelmeztetni, hogy — feltéve, hogy a tyúkjai gutaütéses septikaemiában szenvedtek — a hullákat nagyon gondosan és jó mélyen földelje el, mert ugyanaz a streptococcus mely a tyúkokat pusztítja, megbetegíti, illetve megöli nemcsak a kacsákat, galambokat, hanem még az egereket, nyulakat, sőt még a kutyákat is. A baromfikolera bacillusa pedig a sertéseket öli meg. Mindenképen nagy horderejű tehát, hogy a hullák olyan mélyen legyenek elásva, hogy semmiféle állat se kaparhassa ki, azonfelül gondosan tisztogatni s fertőtleníteni kell a baromfiak tartózkodási helyét is. Ez minden, a mit tehetünk. A gyógykezelés nem fizeti ki magát, mert csak védőoltást lehetne alkalmazni, ez pedig — legalább ma még — oly kiadással jár, a mi sehogy sem áll arányban a baromfiak tényleges értékével, hacsak nincsen szó különösen értékes tisztavérben tenyésztett állatokról.

Dr. Kukuljevič József.

P. J. 1. Festőmintákat és árjegyzéket a következő czégekől hozhat: Első magyar művészeti festőminta és pauza-gyár — Budapest (VIII., Futó-utca 17. sz.); Magyar festőiparosok orsz. szöv. festékgyára és sablongyára — Budapest (X., Százados-út 4. sz.); Magyar sablongyár részvénytársaság — Budapest (VII., Kertész-utca 42. sz.) — 2. Létrákat Mátrai, Feik és Társa létragyáros czégtől — Budapest (VI., Teréz-körút 33. sz.) hozhat, de alig hiszszük, hogy ezeket érdemes lenne Budapestről hozatni, mikor ott a környéken is lesz olyan asztalos, a ki létrát tud csinálni. — 3. Hogy festék-örlő gépet az államtól kaphat-e, azt nem tudjuk; erre nézve a zalaegerszegi kerületi iparfelügyelőtől kérjen felvilágosítást.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

39 éves, erőteljes, nős, r. kath. vallású, szakiskolát végzett erdőaltiszt, a ki eddig 16 éven át kisebb erdőbirtokot és egy mézskőbányát önállóan kezelt, irodai munkálatokban jártas, beszél, ír magyarul, tótul és szóban németül, hasonló, vagy megfelelő erdőaltiszti állást keres. Czime a szerkesztőségénél. (1—2.)

Szakvizsgázott, 34 éves, kis családú erdőőr, a ki a fáczánnevelés, volérfelállítás, kutyaidomítás, nagyobb vad gondozása, valamint egyéb vadászati és erdészeti teendőkből jártas s a ki ebben a minőségben már több mint 5 éve önállóan működik és jó bizonyítványokkal rendelkezik, birtokeladás miatt április 24-ikére állást keres. Czime: Garai Vendel erdőőr — Órtilos, u. p. Zákány, Somogy megye. (1.)

33 éves, róm. kath., nős, szakvizsgázott erdőőr állást keres. Czime: Dékány János erdőőr — Vaskapuszta, u. p. Garé, Baranya megye. (2.)

HIRDETÉSEK

8875—1910. sz.

Fenyőfa apróanyag eladás.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó feketetiszai erdőgondnokság Hlodovecz nevű és az azzal szomszédos erdei rakhelyeken felmáglyázott mintegy

417 drb	8 m. h.	I. o.	evezőrúd.
856	8	II.	csáklyarúd.
137	7	I.	csáklyarúd.
1615	7	II.	csáklyarúd.
6061	6	I.	csáklyarúd.
8497	6	II.	csáklyarúd.
884	5	I.	csáklyarúd.
11559	5	II.	csáklyarúd.
9549	4	komlórúd.	
8504	3	csáklyarúd.	
109		fenyőheveder.	

eladása iránt 1911. évi január hó 16-án d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár

a 7—8 m. h.	I. o.	evezőrúdra	drb	1 kor.	99 fill.
a 7—8	II.	csáklyarúdra	«	1 kor.	63 fill.
az 5—6	I.	csáklyarúdra	«		69 fill.
az 5—6	II.	csáklyarúdra	«		51 fill.
a 3—4	komlórúdra	«			11 fill.
a fenyőhevederre		«	1 kor.		37 fill.

az ajánlat egész és tized százalékban teendő.

Bánatpénz gyanánt készpénzben vagy állampapírokban 2000 korona teendő le, illetve csatolandó az írásbeli ajánlathoz.

Az árverési és szerződési feltételek a máramaros-szigeti m. kir. erdőigazgatóságnál és a feketetiszai m. kir. erdőgondnokságnál (székhelye Körösmező) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

(2.) *M. kir. erdőigazgatóság.*

Urigombát, száritott, világos, egészséges árút veszek. — Kérek mintázott ajánlatokat a mennyiség megjelölésével. — Perl Árpád, Budapest, VII., Csányi-utca 8.

(4.)

4558/1910 sz.

Pályázati hirdetés.

Az ungvári m. kir. főerdőhivatal a kerületében megüresedett két (2) I. oszt. segéderdőőri és egy (1) II. oszt. segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázatot hirdet.

Az I. osztályú segéderdőőri állással 700 kor., a II. oszt. segéderdőőri állással 600 kor. évi szegődménydíj minden egyes állással természetbeni lakás, avagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és egyéb rendszeresített mellékielmények (fa, ruhaátalány, legeltetési és makkoltatási jogosultság) vannak összekötve.

Az ezen állásokra folyamodók felhivatnak, hogy ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvéd törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak. Az ilyen módon felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket előljáró hatóságok esetleg az illető járás politikai hatósága útján *jövő évi január hó 15-ig*, az alólirott m. kir. főerdőhivatalnál nyújtják be.

Ungvárt, 1910. évi december hó 3-án.

(5.) *M. kir. főerdőhivatal.*

Több évi gyakorlattal bíró uradalmi erdész, kiszolgált esendőrörsvezető. Erdőkezelésben, vadovásban, duvadirtásban és mezőgazdaságban is jártas, okleveles erdőőr, róm. kath., 45 éves, nős, szerény igényekkel megfelelő állást keres.

Szives megkeresések Mészáros Tamás, Salánk (Ugoosa m.) kéretnek.

(6. II. 1.)

Az erdei kihágásokról. Petrás Jakab m. kir. főerdőmérnök és Serbán János tb. főszolgabíró által kiadott munka, mely magában foglalja az *1911. évi január hó 1-jével életbeléptetett «Rendőri büntető szabályzat»* kivonatát is, szerzőknél (Beszterezén) megrendelhető. Ára 3 kor. 50 fillér.

(7.)

88283. I/B-4. 1910 sz.

Tölgy- és egyéb kemény épületi és tűzifa értékesítése tővön.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság kerületében az alább részletezett s vevő által saját költségén kihasználható, illetőleg kitermelendő és kiszállítandó faanyagok, tővön az erdőben, zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatnak.

Eladásra kerül:

I. A lugosi m. kir. erdőgondnokság «A» gazd. osztály I. vágássorozatában kijelölt 33·7 kat. holdnyi vágsterületen 1911. évben, egy év alatt kihasználható, mintegy 2091·20 m³ tölgy, cser és gyertyán épületi és műszerfára, továbbá mintegy 8164 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 69293 korona. Bánatpénz: 6900 korona.

II. A lugosi m. kir. erdőgondnokság «B» gazd. osztály I. vágássorozatában kijelölt 58·6 kat. holdnyi vágsterületen 1911. évben, egy év alatt kihasználható, mintegy 3719·21 m³ tölgy, cser, bükk és gyertyán épületi és műszerfára, továbbá mintegy 12749 ürm³ vegyes hasáb, dorong és galy tűzifára becsült állomány.

Kikiáltási ár: 99080 korona. Bánatpénz: 9900 korona.

Az írásbeli ajánlatok minden vágásra külön-külön, de egy ajánlati úrlapon teendők s legkésőbb 1911. évi január hó 19-ike délutáni 5 óráig mutatandók be az erdőigazgatóságnál, a hol is azok 1911. évi január hó 20-án délelőtt 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében nyilvános felbontásra kerülnek.

Az általános árverési és a szerződési feltételek a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők, az ajánlati úrlap és az ahhoz tartozó boríték pedig ugyanott beszerezhető.

Budapest, 1910. évi december hó 24-én.

(8.) *M. kir. földművelésügyi miniszter.*

6242/1910. szám.

Pályázati póthirdetés.

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében három erdőőri (II. oszt. altiszti) és egy, kinevezés esetén négy II. osztályú erdőlegényi állásra a folyó évi 5331. számú intézkedésemmel kiírt és a «Budapesti Közlöny» f. évi november hó 23-án megjelent 268. számában, illetve a «Földművelési Értesítő» f. évi november hó 27-én megjelent 48. számában közzétett Pályázati hirdetésben az ezen állásokra pályázni kívánók kérvényeinek benyújtására 1910. évi december hó 31-ikére megállapított határidő 1911. évi február hó 15-ikére meghosszabbított.

Kolozsvár, 1910. évi december hó 27-én.

(9.) *M. kir. Erdőigazgatóság.*

(Utánnomat nem díjaztatik.)